

Veřejný ochránce práv

Mgr. Eva Lásková

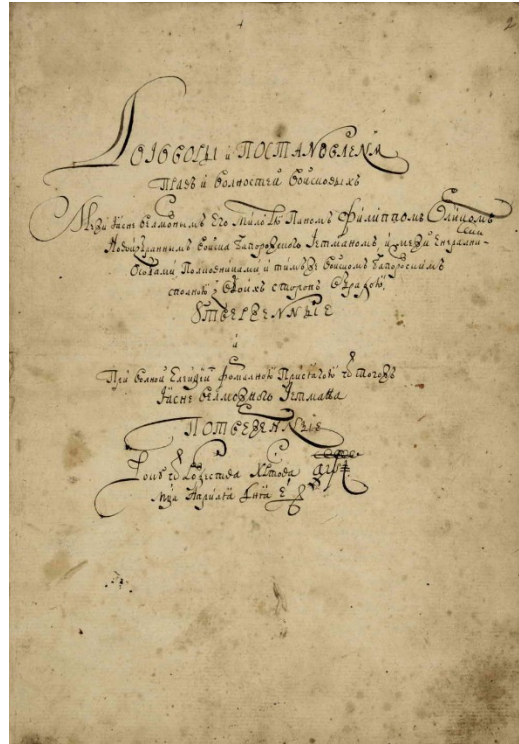
Historie ombudsmana

- středověký výraz “umbup”
- švédské slovo “ombud”

1. ombudsman

- Karel XII.

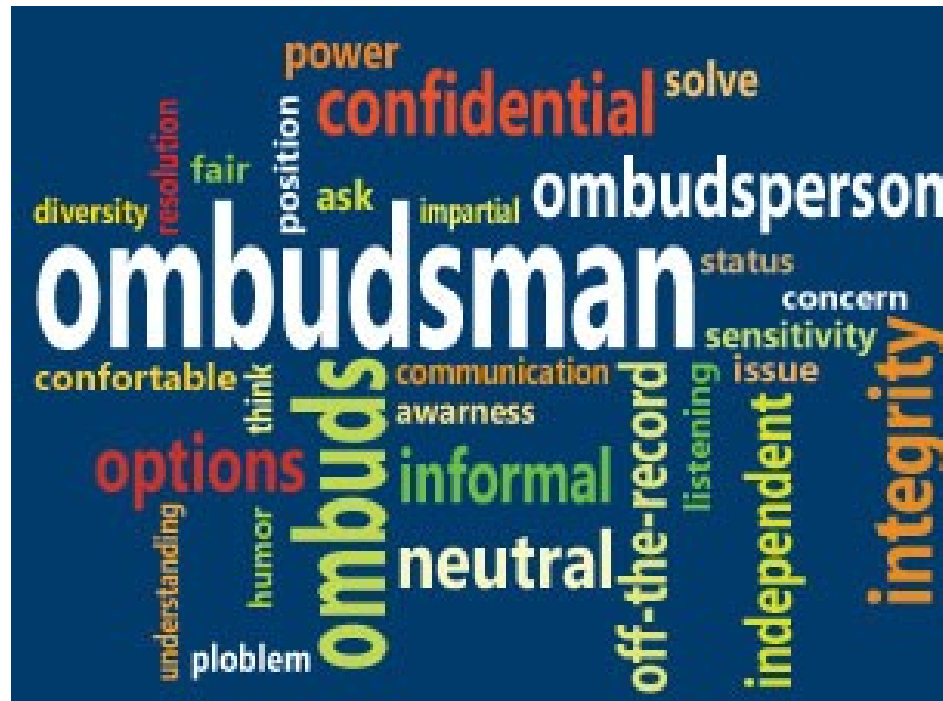

- od r. 1890 ve švédské ústavě
- 1919 ve Finsku
- 1963 v Norsku
- 1955 v Dánsku
- 1962 na Novém Zélandě

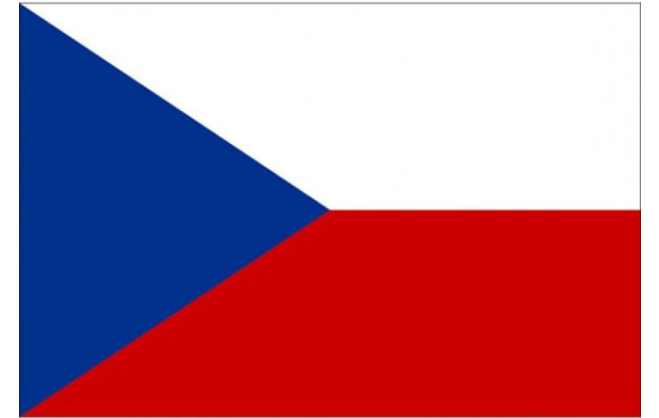
Rozdělení ombudsmanů

- Parlamentní
- Výkonný
- Smíšený
- všeobecný
- speciální

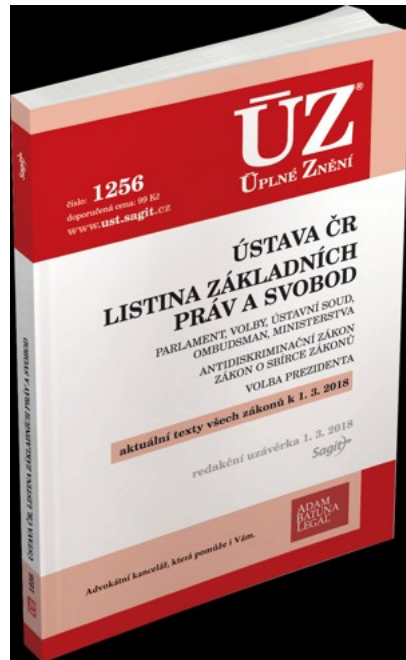
Veřejný ochránce práv v ČR

- všeobecný
- parlamentní
- centrální

Český veřejný ochránce práv

- zákon č. 349/1999 Sb.
- inspirace

- cíl
- funkce
- prostředky

Orgán

- nezávislý
- není podřízen
- pouze odpovídá za svou činnost
- ochraňuje
- pomáhá
- dohlíží nad dodržováním zákona

Veřejný ochránce práv
OMBUDSMAN

Veřejní ochránci práv

Veřejní ochránci práv:

JUDr. Otakar Motejl

- ve funkci: 2000 - 2010

JUDr. Pavel Varvařovský

- ve funkci: 2010 - 2013
- Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
- ve funkci: 2014 - dosud

Zástupci veřejného ochránce práv

Zástupci:

Mgr. Anna Šabatová

- ve funkci: 2001 - 2007

RNDr. Jitka Seitlová

- ve funkci: 2007 - 2013

JUDr. Stanislav Křeček

- ve funkci: 2013 - dosud

Předmět

- ochrana před jednáním úřadů

Kdy?

- rozpor s právem
- neodpovídá principům demokratického právního státu
- nečinnost
- porušování dobré správy

Působnost

- Ministerstvo
- Další správní úřady s působností pro celé území státu
- Orgány jim podléhající
- Česká národní banka – jako správní úřad
- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
- Orgány územních samosprávných celků při výkonu státní správy

Působnost

- Policie České republiky
- Armáda České republiky
- Hradní stráž
- Vězeňská služba
- Zařízení – vazba, trestní odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova, ochranné léčení, zabezpečovací detence
- Veřejné zdravotní pojišťovny

Oblasti působnosti

- zařízení pro zajištění cizinců
- azylová zařízení
- zařízení sociálních služeb
- zdravotnická zařízení
- zařízení sociálně-právní ochrany dětí
- volný pohyb občanů EU
- práva osob se zdravotním postižením
- sledování zajištění cizinců
- vyhoštění, předání, průvoz zajištěných cizinců

Nevztahuje se

- Parlament
- Prezident
- Vláda
- Nejvyšší kontrolní úřad
- Zpravodajské služby České republiky
- Orgány činné v trestním řízení
- Státní zastupitelství
- Soudy
- Výjimka - orgány správy státního zastupitelství a státní správy soudů

Co může? Co nemůže?

- Je oprávněn:
- podat návrh na zahájení řízení ve věcech soudců a státních zástupců
- Není oprávněn
- zasahovat do činnosti a rozhodování úřadu

Veřejný ochránce práv

- volen PS ČR
- období: 6 let
- z kandidátů - 2 prezident a Senát
- max. 2 funkční období
- volitelný - 40 let, občan ČR
- sídlo: Brno
- funkce zástupce

Kariéra veřejného ochránce práv

- vědecká
- pedagogická
- literární
- umělecká
- ohrožovat důvěru, důstojnost
- nezávislost funkce
- člen politické strany
- politického hnutí

Slib

- Slibuji na svou čest a svědomí, že svou funkci budu vykonávat nezávisle a nestranně, v souladu s Ústavou a ostatními zákony a že budu chránit neporušitelnost práv."

Pozbývá funkce

- uplynulo funkční období
- nabyl právní moci rozsudek soudu
- přestal být volitelný do Senátu
- ujal se neslučitelné funkce
- zproštění

Další

- imunita
- mlčenlivost
- náleží plat, odchodné, náhrada výdajů, naturální plnění

Činnost

- podnět FO nebo PO
- vlastní iniciativa
- postoupení od senátora, poslance, některé z komor Parlamentu

Podnět

- každý má právo podat podnět
- i ústně
- nesmí být podroben úřední kontrole
- nepodléhá poplatku

Obsah:

- vyličení podstatných okolností
- označení koho se podnět týká
- doklad o tom, že úřad, jehož se podnět týká, byl neúspěšně vyzván k nápravě

Odklad

- Nespadá do působnosti,
- Netýká se osoby, která podnět podala
- Náležitosti nebyly doplněny ve stanové lhůtě
- Zjevně neopodstatněný
- Doba delšího jednoho roku od události
- Věc je projednávána soudem, nebo soudem již byla rozhodnuta
- Již věc přešetřená a nejsou zde nové skutečnosti
- O odložení vyrozumí stěžovatele
- Poučení o dalších možnostech

Oprávnění veřejného ochránce práv

- Vstupovat do všech prostor
- S vědomím vedoucích úřadů
- I bez předchozího upozornění
- šetření - nahlížení do spisů, kladení otázek zaměstnancům, rozmluva

Povinnost úřadů

- poskytovat informace,
- vysvětlení,
- předložit spisy,
- provést důkazy,
- úkony dozoru

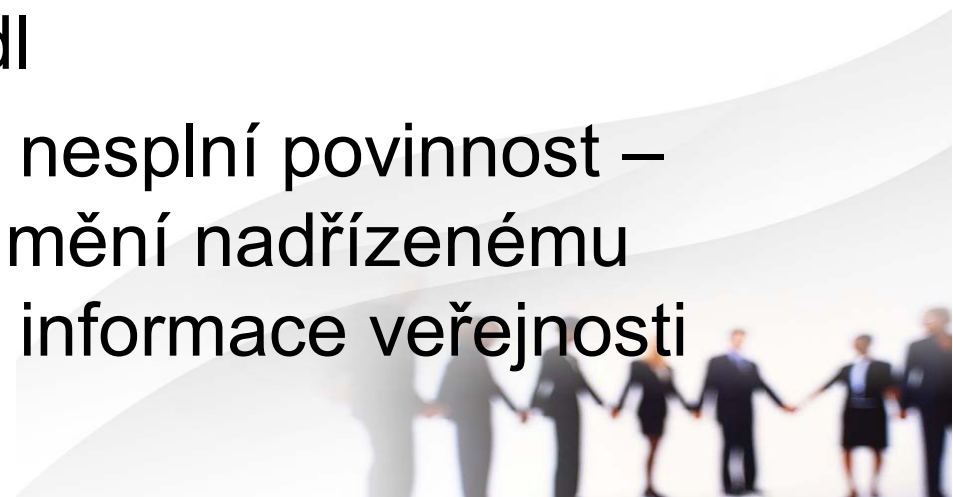
Informace od Ministerstva
vnitra nebo Policie

- informace ze základního registru,
- z evidence obyvatel,
- z agendového informačního systému cizinců

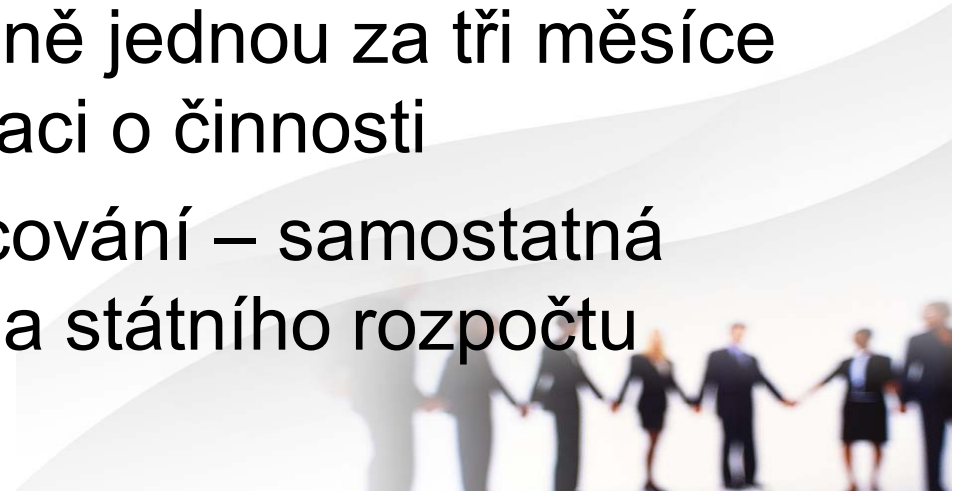
Výsledky šetření

- Pokud není zjištěno pochybení vyzve stěžovatele
- Pokud zjistí pochybení – vyzve úřad, aby se k jeho zjištění ve lhůtě 30 dnů vyjádřil
- Pokud se nevyjádří – náprava
- Zahájení řízení o přezkoumání rozhodnutí, úkonu, postupu, pokud lze zahájit z úřední moci
- Úkony k odstranění nečinnosti
- Disciplinární řízení
- Stíhání pro trestný čin, přešupek nebo jiný správní delikt
- Náhrada škody
- Úřad je povinen do 30 dnů od doručení sdělit, jaká opatření provedl
- Pokud nesplní povinnost – vyzve nadřízenému úřadu, informace veřejnosti

Veřejný ochránce

- Poskytuje metodickou pomoc obětem diskriminace při podávání návrhů na zahájení řízení z důvodu diskriminace
- Výzkum
- Zveřejňuje zprávy, vydává doporučení k otázkám týkající se diskriminace
- Výměna dostupných informací s příslušnými evropskými subjekty
- Doporučuje vydání, změnu nebo zrušení právního nebo vnitřního předpisu
- Do 31. 3. Poslanecké sněmovně souhrnná písemná zpráva
- Nejméně jednou za tři měsíce informaci o činnosti
- Financování – samostatná kapitola státního rozpočtu

Dobrá správa - Zásady

- 1) Zásada zákonnosti
- 2) Zásada rovnoprávnosti
- 3) Zásada nestrannosti
- 4) Zásada proporcionality
- 5) Zásada právní jistoty
- 6) Zásada konání v přiměřené časové lhůtě
- 7) Zásada participace
- 8) Zásada úcty k soukromí

Veřejný ochránce práv

- [webové stránky veřejného ochránce práv](#)

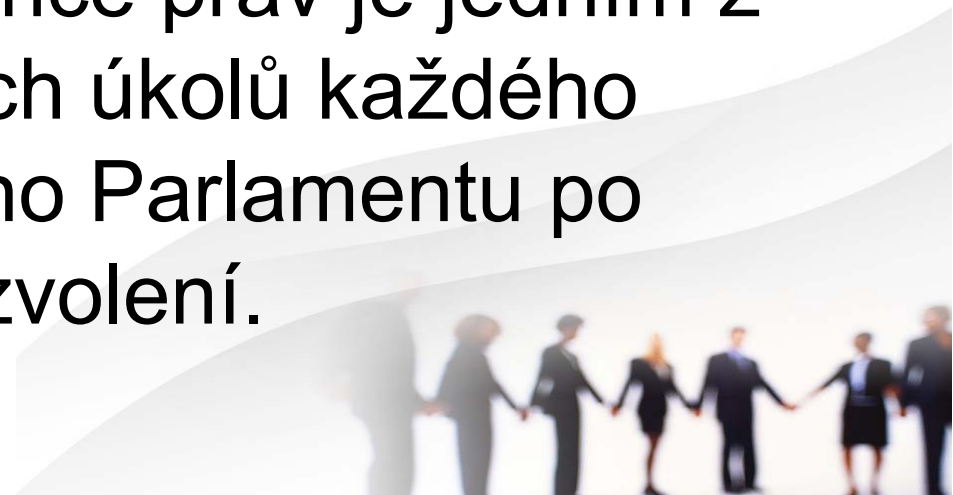
- organizační struktura
- Stížnosti
- zprávy pro Poslaneckou sněmovnu
- podání podnětu
- principy dobré správy
- sankce
- desatero odškodňování

Evropský ochránce práv

- Úloha: Evropský veřejný ochránce se zabývá stížnostmi na orgány, instituce a další subjekty Evropské unie.
- Veřejný ochránce práv: Emily O'Reillová
- Úřad založen: 1995
- Sídlo: Štrasburk (Francie)
- Veřejného ochránce práv volí Evropský parlament na období pěti let, s možností opětovného zvolení. Volba veřejného ochránce práv je jedním z prvních úkolů každého nového Parlamentu po jeho zvolení.

Otázky

- Jak se jmenuje současná veřejná ochránkyně práv v ČR?
- Ve kterém roce byl poprvé v ČR zřízen institut veřejného ochránce práv, a jak se jmenoval první ochránce?
- Ve kterém městě sídlí veřejný ochránce práv?
- Jakým jiným slovem označujeme veřejného ochránce práv?
- Ve kterém státě institut poprvé vznikl?
- Jaký je hlavní úkol veřejného ochránce práv?

